

Karta zasad i standardów działania Młodzieżowych Rad Gmin

karta zasad i standardów działania młodzieżowych rad gmin

Celem powstania karty było zainspirowanie i zachęcenie władz lokalnych, urzędników, działaczy społecznych, nauczycieli i samych młodzieżowych radnych do poprawy jakości działania Młodzieżowych Rad Gmin w Polsce.

Karta została opracowana przez koalicję na rzecz Młodzieżowych Rad Gmin w Polsce. Koalicja to nieformalne zrzeszenie 21 organizacji, instytucji i osób zajmujących się tematem Młodzieżowych Rad Gmin, które postrzegają je jako sposób na zwiększenie partycypacji obywatelskiej młodych i udziału młodych ludzi w życiu publicznym swoich gmin i miast.

Karta zasad i standardów działania młodzieżowych Rad Gmin powstała w ramach projektu „Młodzieżowe Rady Gmin: dialog władz z młodymi mieszkańcami”, realizowanego przez Fundację Civis Polonus w partnerstwie z Polską Radą Organizacji Młodzieżowych oraz gminami: Krynica Morska, Lisewo, Płużnica.

Karta jest odpowiedzią na zdiagnozowaną potrzebę systematycznej pracy nad podnoszeniem jakości działania Młodzieżowych Rad Gmin w Polsce i wypracowania kryteriów dobrze działających młodzieżowych rad.

Rekomendujemy stosowanie Karta Zasad i Standardów Działania Młodzieżowych Rad Gmin jako dokumentu do praktycznego stosowania w codziennej pracy z młodzieżowymi radach.

Mamy nadzieję, że zawarte w karcie treści staną się zachętą do tworzenia w społecznościach dobrej przestrzeni dla dialogu władz lokalnych z młodzieżą oraz pomocą w utrzymaniu standardów działań Młodzieżowych Rad Gmin.

Joanna Pietrasik,

Prezesa Zarządu Fundacji Civis Polonus

Sens i cel działania Młodzieżowych Rad Gmin (MRG)

Młodzieżowa Rada Gminy to sposób na systematyczne działanie obywatelskie młodzieży w swojej społeczności. Działanie, które kształtuje kompetencje obywatelskie młodych ludzi, uczy ich jak podejmuje się decyzje ważne dla mieszkańców na poziomie lokalnym i pozwala w sposób systematyczny współdecydować o sprawach ważnych dla społeczności. Młodzieżowa Rada jest jedyną reprezentacją młodych obywateli w stosunku do władz. Uczy młodych i władz współpracy oraz kształtuje przyszłych młodych liderów społecznych i politycznych.

To również mechanizm partycypacji obywatelskiej młodych, pozwalający na dialog obywatelski władz z młodymi mieszkańcami, którego celem jest podjęcie decyzji lokalnych jak najlepszych dla całej społeczności, nie tylko dla młodzieży.

Najważniejszym celem istnienia Młodzieżowej Rady Gminy jest zwiększenie zainteresowania i zaangażowania młodych ludzi sprawami publicznymi na poziomie lokalnym. Młodzieżowa Rada jest instytucją, która zapewnia młodzieży udział w procesie podejmowania decyzji ważnych lokalnie. Dorośli: radni, urzędnicy, często potrzebują możliwości konsultowania swoich pomysłów, rozwiązań różnego rodzaju problemów z adresatami projektowanych działań. Ukonstytuowanie Młodzieżowej Rady pozwala na dialog między młodzieżą a przedstawicielami Rady Gminy i Wójtem, urzędnikami, co przyczynia się do zwiększenia skuteczności wdrażanych rozwiązań.

Działanie Młodzieżowej Rady Gminy przyczynia się do:

- zwiększenia zainteresowania młodzieży sferą polityki lokalnej,
- kształtowania umiejętności i motywowania do podejmowania działań na rzecz swojej społeczności lokalnej,
- rozwijania dialogu pomiędzy przedstawicielami władz wykonawczych i stanowiących a młodzieżą,
- zwiększenia zrozumienia potrzeb i problemów młodzieży przez władze lokalne,
- zwiększenia skuteczności działań prowadzonych przez władze na rzecz młodych ludzi,
- zapoznania młodych ludzi z zasadami działania samorządu lokalnego.

Wreszcie Młodzieżowa rada to ogromny potencjał energii młodych, ich zaangażowania oraz troski o teraźniejszość i przyszłość swojej wspólnoty.

Siedem zasad i standardów działania MRG

1. Wybory do Młodzieżowych Rad Gmin powinny być demokratyczne, poprzedzone kampanią informacyjną i kampanią wyborczą,
2. Młodzieżowa Rada Gminy ma charakter przede wszystkim konsultacyjny (opiniowanie decyzji władz, projektów uchwał, itd.),
3. Współpraca władz i urzędników z młodzieżowymi radnymi przebiega na zasadzie partnerstwa i równego traktowania,
4. Młodzieżowi radni rozwijają swoje kompetencje to znaczy: wiedzę, umiejętności i postawy. Dbają o coraz lepsze rozumienie swojej roli i lepsze wykonywanie swojej funkcji w Młodzieżowej Radzie.
5. Młodzieżowa Rada Gminy buduje otwarte relacje i współpracuje z instytucjami publicznymi w gminie, mieszkańcami, w tym ze szczególną uważnością z młodymi,
6. Młodzieżowa Rada Gminy działa w sposób zaplanowany, systematyczny i na podstawie statutu,
7. Młodzieżowa Rada Gminy, aby móc skutecznie działać potrzebuje systematycznego wsparcia ze strony dorosłych: władz, nauczycieli, urzędników i opiekunów.

1. Wyłonienie składu Młodzieżowych Rad Gmin

Wybory do Młodzieżowych Rad Gmin powinny być demokratyczne, poprzedzone kampanią informacyjną i kampanią wyborczą.

Wybory członków Młodzieżowej Rady Gminy powinny być powszechne, tajne, bezpośrednie i równe. Jest to bardzo ważny element edukacyjny działania Młodzieżowych Rad, który przyzwyczaja młodych ludzi do uczestniczenia w głosowaniach oraz debatowania o przyszłości społeczności lokalnej.

Proces wyborów powinien być wspierany i koordynowany przez dorosłego: opiekuna MRG, koordynatora, komisarza lub komisję wyborczą odpowiadającą za prawidłowy przebieg wyborów i ich zgodność z ordynacją wyborczą i statutem.

Możemy wyróżnić trzy etapy organizacji wyborów do Młodzieżowej Rady Gminy:

1. informowanie o wyborach,
2. kampania wyborcza,
3. głosowanie i ogłoszenie wyników.

Pierwszym działaniem przy organizacji wyborów jest przeprowadzenie w szkołach kampanii informacyjnej o MRD i ich zadaniach oraz ogłoszenie, że wybory będą miały miejsce oraz zachęcenie uczniów do kandydowania na młodzieżowych radnych. Konieczne jest przekazanie wszystkim uczniom jasnej informacji o terminie i miejscu zgłaszania kandydatów, zadaniach, jakie przed kandydatem zostaną postawione oraz o korzyściach bycia młodzieżowym radnym.

Następnym etapem jest kampania wyborcza w szkołach. Przed jej rozpoczęciem warto zorganizować spotkanie młodzieży z dorosłym radnym, podczas którego opowie on o sposobach prowadzenia kampanii. Kampania trwa kilka (3-5) dni – jest to wystarczający czas na zaprezentowanie swoich programów wyborczych (ulotki, plakaty), spotkania wyborcze i debaty z elektoratem.

Nad organizacją głosowania w szkołach mogą czuwać Szkolne Komisje Wyborcze, składające się z uczniów. W wyborach do Młodzieżowej Rady Gminy powinni wziąć udział wszyscy uczniowie szkoły. Wybory odbywają się jednego dnia. Uczniowie głosują na przerwach albo podczas lekcji. Pod koniec dnia szkolne komisje wyborcze liczą głosy oraz sporządzają protokół z wyborów. Następnego dnia komisja wyborcza wywiesza w widocznym miejscu informację o liczbie głosów uzyskanych przez poszczególnych kandydatów oraz o tym, którzy z nich dostali się do Młodzieżowej Rady Gminy.

2. Cele i działania Młodzieżowej Rady Gminy

Młodzieżowa Rada Gminy ma charakter przede wszystkim konsultacyjny (opiniowanie decyzji władz, projektów uchwał, itd.).

Według art. 5b ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku Młodzieżowe Rady Gmin to ciała konsultacyjne przy władzach gminy. Młodzieżowa Rada jest zatem instytucją, która zapewnia młodzieży udział w procesie podejmowania decyzji na poziomie lokalnym.

Działania edukacyjne i aktywizujące młodzież są ważnym obszarem działania młodzieżowych rad gmin, jednak nie mogą stanowić jedynego celu działania i sensu istnienia Młodzieżowych Rad Gmin. Kluczowe jest zachowanie równowagi między realizacją projektów, przyciągających młodych do MRG, a faktycznym udziałem MRG w życiu publicznym gmin.

Młodzieżowe Rady Gmin są reprezentacją głosu, potrzeb i problemów młodych mieszkańców w stosunku do władz gminy, a nie tylko grupą młodych ludzi realizujących swoje pasje dlatego tak ważnym jest sprawienie aby MRG w jak największym stopniu i jak najczęściej uczestniczyły w procesie podejmowania decyzji w gminach.

To przykłady decyzji, które może konsultować Młodzieżowa Rada Gminy:

1. Aktualizacja strategii rozwoju gminy
2. Program działania biblioteki gminnej
3. Roczny program imprez kulturalnych w gminie i/lub instytucjach kultury
4. Zasady użytkowania obiektów sportowych
5. Koncepcja i program imprez okolicznościowych w społecznościach (np. Dożynki, Festyn Rodzinny)
6. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
7. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego
8. Projekt remontu w przestrzeni publicznej np. skweru
9. Arkusze organizacyjne szkół
10. Polityka informacyjna Urzędu Gminy

3. Współpraca władz i urzędników z Młodzieżowymi Radami

Współpraca władz i urzędników z młodzieżowymi radnymi przebiega na zasadzie partnerstwa i równego traktowania.

Władze wspierają młodych i ich inicjatywy, zapewniając warunki do możliwie jak najlepszego rozwoju młodzieżowych radnych, a tym samym dobrej działalności całej młodzieżowej rady.

Młodzi mają szanse i możliwości pracować według tego jak sami chcą i w jaki sposób chcą.

Warto aby Młodzieżowa Rada Gminy brała udział w tworzeniu dokumentów strategicznych w gminie.

Gwarantem skutecznego i bezpiecznego działania Młodzieżowej Rady i jej dobrej współpracy z władzami jest kompetentny i przyjazny młodym opiekun Młodzieżowej Rady Gminy.

Młodzieżowe Rady Gmin działają dobrze w gminach, w których władza widzi korzyści z dialogu z młodymi, jest gotowa do słuchania młodych oraz przygotowana do codziennej pracy z MRG w samorządowej praktyce.

Marcin Skonieczka, Wójt Gminy Płużnica i młodzieżowi radni w trakcie ustalania zasad pracy w projekcie i dyskusji na temat miejsc spędzania wolnego czasu dla młodych w gminie, Serock, 20-22 marca 2015 r.

4. Kompetentni młodzieżowi radni

Młodzieżowi radni rozwijają swoje kompetencje to znaczy: wiedzę, umiejętności i postawy. Dbają o coraz lepsze rozumienie swojej roli i lepsze wykonywanie swojej funkcji w Młodzieżowej Radzie. Chcą się uczyć od innych (młodzieżowych rad, urzędników, władz, nauczycieli, organizacji pozarządowych) i dzielić swoim doświadczeniem z innymi.

Młodzieżowi radni rozwijają swoje kompetencje m.in poprzez:

- Aktywne, systematyczne i odpowiedzialne działanie w radzie
- Udział w różnych formach edukacji pozaformalnej m.in.: warsztatach, szkoleniach, konferencjach
- Uczenie się od innych młodzieżowych rad, czerpiąc z ich dorobku i doświadczenia (polskiego i zagranicznego)

Bycie w Młodzieżowej Radzie to ciągłe uczenie się i stawanie się coraz lepszym reprezentantem młodych w stosunku do władz!

5. Relacje młodzieżowej Rady z otoczeniem i rówieśnikami

Młodzieżowa Rada Gminy buduje otwarte relacje i współpracuje z instytucjami publicznymi w gminie, mieszkańcami, w tym ze szczególną uważnością z młodymi.

Efektywne działanie Młodzieżowej Rady Gminy oznacza współpracę ze szkołami, organizacjami pozarządowymi, mediami, instytucjami publicznymi (np. bibliotekami, przedszkolami, domami kultury, ośrodkami pomocy społecznej).

Młodzieżowi radni powinni utrzymywać stały kontakt ze swoimi wyborcami – młodymi mieszkańcami gminy.

Niezwykle ważnym w działalności MRG jest zapewnienie widoczności jej działań w społeczności gminnej i szkolnej.

Ważnym jest budowanie dobrego wizerunku Młodzieżowej Rady oraz informowanie o jej działalności ogółu mieszkańców.

Częstą formą promocji działalności Młodzieżowej Rady jest zamieszczanie jej podstrony na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Gminy. Natomiast do działań informacyjno-promocyjnych, które podejmują sami młodzieżowi radni można zaliczyć: plakaty, ulotki, biuletyny informacyjne, angażowanie lokalnej telewizji i prasy, informowanie o swoich działaniach za pomocą własnych profili w mediach społecznościowych np. facebook.

Widoczność warto zapewnić również w szkole. Młodzieżowi radni czynią to poprzez organizację dyżurów dla rówieśników oraz zamieszczanie informacji o MRG (składzie i kontaktach) na tablicach.

6. Sposób pracy Młodzieżowej Rady Gminy

Młodzieżowa Rada Gminy działa w sposób zaplanowany, systematyczny i na podstawie statutu.

Statut powinien pomagać młodzieżowej radzie w pracy, a nie tą pracę utrudniać i komplikować. Powinien być prosty i zrozumiały. Najlepiej stworzony w dialogu z młodymi, a na pewno z możliwością jego zmian przez młodych.

Statut MRG powinien być prosty i przede wszystkim użyteczny w codziennej aktywności młodych. Nie powinien być „kalką” statutu dorosłej rady w Gminie – Rady Gminy. Młodzieżowa Rada Gminy, w przeciwieństwie do Rady Gminy nie stanowi prawa i nie wydaje pieniędzy publicznych, dlatego nie ma konieczności zachowania tak skomplikowanej i rozbudowanej struktury (komisje i podkomisje) i np. sposobu głosowania analogicznego do dorosłej Rady Gminy. Głównym celem działania Młodzieżowej rady Gminy zapisanym w art 5b ustawy o samorządzie gminnym z 1990 jest bycie organem jedynie opiniującym, a nie decydującym tak jak Rada Gminy. Stąd struktura i sposób działania muszą służyć jak najlepszemu i najłatwiejszemu uczestniczeniu w procesie podejmowania decyzji w gminie, właśnie poprzez wyrażania opinii przez młodych i uczestniczenie w konsultacjach społecznych prowadzonych przez władze.

*Młodzieżowa rada gminy jest apartyjna, a wykonywane przez nią działania są elementem polityki na rzecz młodzieży. Co nieoznacza jednak niechęci młodzieżowych radnych i samej Młodzieżowej Rady do polityki, rozumianej jako troska o wspólne dobro i wspólną przyszłość swojej społeczności, państwa, świata.

7. Wsparcie Młodzieżowej rady Gminy i młodzieżowych radnych

Młodzieżowa Rada Gminy, aby móc skutecznie działać potrzebuje systematycznego wsparcia ze strony dorosłych: władz, nauczycieli, urzędników i opiekunów.

Młodzieżowa rada posiada opiekuna lub animatora, który wspiera młodzieżową radę we wszystkich działaniach, rozwoju, komunikacji z rówieśnikami i współpracy z władzami i urzędem.

MRG tworzą osoby pełne zapału i energii, chcące coś zmienić w społeczności. Jednak w wieku 12-18 lat nie wiedzą jeszcze co to znaczy być młodzieżowym radnym i jak uczestniczyć w życiu publicznym swoich gmin. Aby móc to robić potrzebują przygotowania, systematycznego rozwoju i wsparcia dorosłych (urzędników, opiekunów, władz), które w krajach UE jest standardem i wymogiem w pracy z młodzieżowymi radami na wszystkich szczeblach samorządu.

Wsparcie ze strony władz gminy jest ważne i konieczne, ponieważ młodzi ludzie, którzy zostają młodzieżowymi radnymi dopiero uczą się aktywności w sferze publicznej, a rolą dorosłych jest ich tego nauczyć.

Jak wskazuje Rada Europy (europejska karta uczestnictwa młodych ludzi w życiu lokalnym i regionalnym¹) to obowiązkiem dorosłych jest stworzenie przestrzeni dla aktywności obywatelskiej młodych.

Możliwe formy wsparcia młodzieżowej rady przez władze to:

- zagwarantowanie opiekuna, który na bieżąco będzie pracował z młodzieżowymi radnymi,
- zorganizowanie szkolenia przygotowującego młodzieżowych radnych do pełnienia swojej roli,
- zapewnienie przyjaznej i opartej na gotowości słuchania głosu młodych codziennej współpracy władz i urzędników z młodzieżowymi radnymi.

Opiekunka Młodzieżowej Rady Miejskiej w Wąchocku, Anna Podzielna, w trakcie pracy z młodymi.

¹ http://www.coe.int/t/dg4/youth/Source/Coe_youth/Participation/COE_charter_participation_po.pdf

Koalicja na rzecz młodzieżowych rad gmin

Koalicja to nieformalne zrzeszenie 21 organizacji, instytucji i osób zajmujących się tematem Młodzieżowych Rad Gmin, które postrzegają je jako sposób na zwiększenie partycypacji/uczestnictwa obywatelskiej młodych/udziału młodych ludzi w życiu publicznym swoich gmin i miast.

Członkami i członkiniami koalicji są przedstawiciele/ki organizacji i podmiotów:

1. władz: Gminy Lisewo, Miasta Krynica Morska, M.st. Warszawa, Gminy Jabłonna, Gminy Jabłonna
 2. młodzieżowych rad z Włocławka, Lublina, Piaseczna i Zielonej Góry
 3. organizacji pozarządowych zajmujących się tematem: Stowarzyszenie Morena, Stowarzyszenie Semper Avanti, Stowarzyszenie „Your Choice”, Stowarzyszenie Międzynarodowej i Międzykulturowej Wymiany „ANAWOJ”, Stowarzyszenie „Młodzi Lokalni”, Stowarzyszenie „Aktywni Borów-Dzierzków”, Sieć Organizacji Młodzieżowych Warmii i Mazur „Atomy”
 4. opiekunowie młodzieżowych rad z Płużnicy, Krynicy Morskiej, Lisewa, Olsztyńska, Wąchocka
 5. Sekretariatu ds. Młodzieży Województwa Zachodniopomorskiego
 6. Pełnomocnik ds. Młodzieży przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego,
 7. Pełnomocnik ds. Młodzieży przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego,
- Imienna lista osób tworzących obecnie koalicję znajduje się na stronie www.civispolonus.org.pl

2 warsztat koalicji na rzecz Młodzieżowych Rad Gmin, 30 stycznia 2016 r.

Patronat nad projektem udzielili nam: Pełnomocnik Rządu do Spraw Społeczeństwa Obywatelskiego i Równego Traktowania, Związek Miast Polskich, Unia Miasteczek Polskich, Unia Metropolii Polskich oraz Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Materiał jest elementem projektu „Młodzieżowe Rady Gmin: dialog władz z młodymi mieszkańcami”, realizowanego przez Fundację Civis Polonus w partnerstwie z Polską Radą Organizacji Młodzieżowych oraz gminami: Krynica Morska, Lisewo, Płużnica.

Materiał opracowała: Joanna Pietrasik

Projekt jest realizowany w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG oraz przy współpracy z Fundacją im. Heinricha Bölla w Warszawie.

FUNDACJA CIVIS POLONUS

ul. Bagatela 10/36, 00-585 Warszawa
T/F 22 827 52 49
civispolonus.org.pl

